

Motion till riksdagen 2011/12:So437

av Mikael Oscarsson (KD)

Fosterdiagnostik

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga formerna för fosterdiagnostiska metoder som lämnar fostrets rätt till liv obeaktad.

Motivering

År 1920 gav tyskarna Karl Binding och Alfred Hoche ut sin bok "Om att tillåta förgörandet av livsodugliga liv" (Die Freigabe der Vernichtung Lebensunwertem Lebens). Bokens tankar och terminologi slog snart rot i ett Europa som var starkt påverkat av rasbiologi.

Dessa tankar har inte förkunnats offentligt i Sverige på länge, men vi har i dag en oroande utveckling då de steg för steg åter börjar föras in i debatt och praktik. Redan i dag erbjuder fosterdiagnostiken en möjlighet att upptäcka Downs syndrom och många andra genetiska sjukdomar eller handikapp, varefter föräldrar bereds möjligheten att abortera sitt barn.

Detta har fått drastiska resultat. I Danmark föddes under 2009 endast 26 av 160 ofödda med Downs syndrom. Resten aborterades.

Filosofiprofessor Torbjörn Tännsjö, även ledamot av Socialstyrelsens etiska råd, drar ut hela linjen av resonemanget, och menar bland annat att samhället borde göra det möjligt att upptäcka och avlägsna foster som bär på alla sorters ärftligt betingade kroppsliga eller mentala svagheter. Hit kan exempelvis dyslexi eller färgblindhet räknas.

År 1989 kom en statlig utredning om fosterdiagnostik, som slog fast att denna enbart var tänkt att undersöka om ett barn var så skadat att det ändå skulle dö vid eller strax efter förlossningen. Metoden skulle dock inte få användas för att utsortera människor eller gradera människoliv, och utredningen slog fast att "ett foster är en individ i vardande vars rätt till liv inte kan lämnas

Fel! Okänt namn på

obeaktad". Positionerna har dock sedan dess flyttats drastiskt framåt. Eller, kanske rättare sagt: bakåt.

I dag används exempelvis metoder som NUPP- och KUB-test för att upptäcka kromosomavvikelse. Vid årsskiftet 2009/10 var det 14 av Sveriges 21 landsting som erbjöd samtliga gravida kvinnor KUB-testet. Det är dock inte självklart att människan behöver veta allt som det är medicinskt möjligt att ta reda på. I Hallands län tog exempelvis alliansmajoriteten beslutet att avstå från att erbjuda KUB-testet, och de gjorde det av uttalat etiska skäl.

Socialministern underströk hösten 2009 människovärdesperspektivet i ett tal inför landets barnmorskor:

"För vad är det för samhälle vi skulle få om personer klassificerades och ratades redan innan de ens blivit födda? Vad är det för en människosyn som utvecklas ur ett sådant beteende? Jag tror säkert att man i Kina kan ställa upp en mängd olika argument för varför det skulle vara nyttigt och praktiskt att föräldrarna fick göra på det här sättet, men det spelar faktiskt ingen roll. Nyttospekter kan man anlägga på mycket här i världen, men inte på allt."

Imorgon kommer tekniken att ha nått ännu längre. Den nya "cff-dna-metoden" används i dag på prov. Här blir det möjligt att redan i graviditetsvecka sex ta ett enkelt blodprov och få information om kromosomavvikelse och vissa sjukdomar; hela tiden med den outtalade möjligheten att låta abortera de barn som bär på den genetiska avvikelsen i fråga. Dessa metoder, som alltför ofta fungerar som verktyg för gradering och utsortering av ofödda människor, ligger i tydlig strid med det absoluta människovärde som alltid bör ligga till grund för den politik som förs i såväl ideologi som praktik.

Det är positivt att kunna vidta åtgärder inför förlossningar, tack vare fosterdiagnostiken, som annars skulle kunna innebära risk för skador på barnet eller kvinnan. Fosterdiagnostiken ska också användas för att diagnostisera sjukdomar eller tillstånd där en insats kan bota och förebygga sjukdom, lindra smärta och lidande eller på annat sätt skydda barnet. Jag anser också att det är viktigt att hälso- och sjukvården erbjuder mångsidig information och stöd till föräldrar inför beslut om eventuell undersökning och när ett analysresultat ges. När det visar sig att diagnostik och tester används på ett sätt som systematiskt sorterar bort foster med vissa egenskaper bör man överväga formerna för hur och när sådan diagnostik ska erbjudas.

Stockholm den 29 september 2011

Mikael Oscarsson (KD)